

**SIGULDAS NOVADA ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS
2011. – 2017. GADAM
UZRAUDZĪBAS ZIŅOJUMS**

S!GULDA

2014.gads

SATURS

Ievads

1. Teritorijas attīstības rādītāji

1.1. Bezdarba līmenis

1.2. Demogrāfiskās slodzes līmenis

1.3. Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas

2. Darbības rezultātu rādītāji

2.1. Demogrāfija

2.2. Izglītība

2.3. Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi

2.4. Kultūra

2.5. Sports un aktīvs dzīvesveids

2.6. Pārvalde

2.7. Drošība

2.8. Publiskā telpa

2.9. Ekonomika

2.10. Tūrisms

3. Politikas rezultātu rādītāji

4. Rīcību izpilde

5. Secinājumi

Pielikumi:

1. Darbības rezultātīvie rādītāji
2. Iedzīvotāju aptaujas rezultātu apkopojums
3. Izpildītās rīcības
4. Rīcības plāns 2014. – 2017.gadam
5. Investīciju plāns

IEVADS

Siguldas novada Attīstības uzraudzības ziņojums tiek izstrādāts trešo gadu. Ziņojuma iecere ir identificēt un izcelt svarīgākos attīstības jautājumus novadā, izstrādājot priekšlikumus novada administrācijas darba plānošanai un turpmākajām rīcībām, analizējot iepriekšējā gadā veikto.

Ziņojums nepretendē uz visaptverošu analīzi un iezīmē svarīgākos attīstības jautājumus.

Nepieciešamību uzraudzīt attīstības dokumentu ieviešanu nosaka Siguldas novada Attīstības programma 2011. – 2017.gadam, kas apstiprināta 2011.gada 9.martā (prot. Nr.5, 8.§).

Saskaņā ar Siguldas novada Attīstības programmu 2011. – 2017.gadam, Attīstības pārvalde vada un koordinē Attīstības programmas uzraudzības procesu - regulāru, sistemātisku resursu, rīcību un rezultātu pārbaudi. 2013.gada jūnijā tika pieņemts lēmums veikt izmaiņas pašvaldības struktūrā un Attīstības pārvaldes saistības pārņēma Īpašumu, būvniecības un investīciju pārvalde. Rīcības plānā norādītās par aktivitāšu izpildi vai projektu īstenošanu atbildīgās pašvaldības struktūrvienības un institūcijas, kas piedalās arī Uzraudzības ziņojuma sagatavošanā.

Katru gadu vienlaicīgi ar pašvaldības publiskā gada pārskata izstrādi:

Uzraudzības ziņojumā ietverti šādi rādītāji:

Uzraudzības rādītāji

- **teritorijas attīstības rādītāji**– nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji;
- **darbības rezultātu rādītāji**– veikto darbību novērtējuma **kvantitatīvie rādītāji**, saskaņā ar kuriem tiek mērīta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā (pielikums Nr.1);
- **politikas rezultātu rādītāji** (tiek apkopoti reizi 3 gados) veikto darbību novērtējuma **kvalitatīvie rādītāji**, kas tiek iegūti veicot iedzīvotāju un uzņēmēju aptauju un saskaņā ar kuriem tiek novērtēta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā.

2013.gada rudenī tika veikta iedzīvotāju aptauja (pielikums Nr.2), kuras rezultātā iegūtā informācija ir iekļauta Uzraudzības ziņojumā un izmantota Rīcības plāna 2014. – 2017.gadam sagatavošanā.

1. Teritorijas attīstības rādītāji

Nozīmīgākie teritoriju attīstību raksturojošie sociālekonomiskie rādītāji pārskata periodā (2013.gadā) uzrādījuši, pamatā, pozitīvas tendences.

Samazinājies **bezdarba līmenis** - no 6,1% 2012.gadā uz 5,8% 2013. gadā. Tajā skaitā sazinājies reģistrēto ilgstošo bezdarbnieku skaits. Tas skaidrojams ar kopējo ekonomisko situāciju valstī un saglabātu ekonomisko aktivitāti novada uzņēmēju vidū.

Demogrāfiskās slodzes līmenis (577) saglabājies pagājušā gada līmenī.

Pēdējā gada laikā samazinājies **iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā (10815 iedzīvotāji)**. 2012.gadā šie rādītāji bija (11729). Rādītāju ietekmē iedzīvotāju dabiskais pieaugums 2013.gadā, kā arī tas, ka palielinājies iedzīvotāju skaits, kas vecāki par 65 gadiem.

Pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas ir ar pozitīvu tendenci (+19), palielinoties dzimstības rādītājiem un mehāniskajam iedzīvotāju skaita pieaugumam, neraugoties uz imigrācijas procesiem, iedzīvotājiem pārceļoties uz dzīvesvietu ārpus novada vai valsts.

Līdz šim tika analizēts **Teritorijas attīstības indekss**. VARAM ir izstrādājusi jaunu teritorijas attīstības indeksu pašvaldībām, kura ietvaros netiek mainīta teritorijas attīstības indeksa matemātiskā aprēķināšanas metodika, taču līdzšinējo 4 attīstības pamatrādītāju vietā tiek piedāvāts lietot 10 attīstības pamatrādītājus. **Jauno teritorijas attīstības indeksu** paredzēts lietot Eiropas Savienības fondu un ārvalstu finanšu instrumentu uzraudzības vajadzībām (piemēram, ietekmes vērtēšanai uz teritoriju attīstību), kā arī finansējuma teritoriālā plānošanā. Turpmāk pašvaldība to varēs izmantos attīstības plānošanas dokumentu uzraudzībā, bet tas nebūs salīdzināms ar iepriekšējo gadu rādītājiem.

2. Darbības rezultātu rādītāji

2.1. Demogrāfija

2013.gadā par 19 iedzīvotājiem ir palielinājies patstāvīgo iedzīvotāju skaits. Ņemot vērā iedzīvotāju dabisko pieaugumu, kas pārsniedz mirstības rādītājus, samazinās iedzīvotāju skaits darbspējas vecumā.

2.2. Izglītība

Palielinoties dzimstības rādītājiem, bērnu skaits, kas apmeklē pašvaldības pirmskolas izglītības iestādes, procentuāli samazinājies, bet palielinājies bērnu skaits, kas reģistrēti rindā uz vietām pašvaldības bērnudārzos. Ņemot vērā zemo dzimstības līmeni attiecīgajā laika posmā, samazinās izglītojamo skaits novada skolās. Nemainīgs palicis apmeklētāju skaits interešu izglītības programmās, bet palielinājies skolēnu skaits profesionālas ievirzes izglītības iestādēs, kas liecina par iedzīvotāju aktivitāti izglītības jomā un piedāvājumu atbilstībai iedzīvotāju pieprasījumam. 2013.gadā ir tikusi nodrošināta un palielinājusies skolēnu zinātniski pētniecisko darbu publicitāte gan valsts, gan reģiona, gan novada līmeņos, kas liecina par novada izglītības iestāžu darbības sasniegumiem.

2.3. Veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi

Neskatoties uz to, ka par 2 prakses vietām palielinājies ģimenes ārstu skaits, palielinoties iedzīvotāju skaitam novadā, ārstu skaits uz 1000 iedzīvotājiem ir nedaudz samazinājies no 1,84 un 1,52 ārstu uz 1000 iedzīvotājiem, šis rādītājs ir mazāks, nekā vidēji Eiropas Savienības valstīs, kur ārstu skaits uz 1000 iedzīvotājiem vidēji ir 2,4-3,2.

Uzlabojoties sociāli ekonomiskajai situācijai novadā un valstī, samazinājies sociālās palīdzības saņēmēju skaits, bet palielinājies sociālo pakalpojumu saņēmēju skaits. Nevalstiskā sektora līdzdalība sociālo pakalpojumu sniegšanā un brīvprātīgo iesaiste sociālo pakalpojumu sniegšanā ir nedaudz palielinājusies – no 8 brīvprātīgajiem 2012.gadā uz 10 brīvprātīgajiem 2013.gadā. Brīvprātīgo iesaiste ir jāvērtē kontekstā ar nepieciešamību izmantot šos resursus sociālās sfēras jautājumu risināšanā.

2.4. Kultūra

Kultūras joma 2013.gadā sasniegusi rezultatīvo rādītāju pieaugumu visās grupās, arī sadarbībā ar Latvijas kultūras izglītības iestādēm, kas skaidrojams ar gatavošanos 2014.gada Kultūras galvaspilsētas projekta realizācijai. Ir pieaudzis gan pasākumu, gan to apmeklētāju skaits, kā arī pieaudzis iedzīvotāju skaits, kas iesaistījušies amatiermākslas kolektīvos un pulciņos. Būtiski palielinājušās atbalstītās privātās iniciatīvas kultūras un mākslu jomā, kas liecina par iedzīvotāju aktīvu darbību kultūras jomā.

2.5. Sports un aktīvs dzīvesveids

2013.gadā būtiski nav mainījies dažāda mēroga sporta pasākumu skaits, tas palielinājies tikai par 5 pasākumiem. Pašreizējais pasākumu skaits ir sasniedzis optimālo, un arī turpmāk būtiskas izmaiņas nav plānotas. Pieaudzis arī novadā reģistrēto sporta organizāciju skaits, kas aktīvi piedalās vietējā sporta dzīvē.

Pieaudzis Sporta skolas audzēkņu skaits. Salīdzinājumā ar pagājušo gadu, pieaudzis audzēkņu skaits ar sportu saistītās interešu izglītības nodarbībās Siguldas novada izglītības iestādēs (neskaitot Sporta skolu) un novada bērnu un jauniešu skaits novada sporta biedrībās, kuras īsteno licencētu interešu izglītības programmu kādā sporta veidā. Ņemot vērā Siguldas Sporta skolu audzēkņu skaita pieaugumu un atsevišķu sporta interešu izglītības pulciņu audzēkņu skaita pieaugumu, arī kopējais sporta aktivitātēs iesaistīto bērnu un jauniešu skaits ir palielinājies.

2.6.Pārvalde

2013.gadā samazinājies pašvaldības darbinieku skaits (no 46 uz 38), kas iesaistījušies prasmju līmeņa paaugstināšanas programmās, jo 2012.gadā darbinieki piedalījās Eiropas Sociālā fonda finansētā projektā "Siguldas novada pašvaldības kapacitātes stiprināšana Eiropas Savienības politiku instrumentu un citu finanšu palīdzības līdzfinansēto projektu īstenošanā". Pašvaldības darbinieku individuālā un kolektīva kopējā kapacitāte tiek regulāri paaugstināta, lai sasniegtu pēc iespējas racionālāku pašvaldības budžeta izlietojumu un augstāku klientu apkalpošanas līmeni. Palielinājies reģionālas un starptautiskas sadarbības projektu skaits, kuros iesaistījušies pašvaldība, kas nodrošina iespēju pašvaldībai iegūt pieredzi arī kopā ar ārvalstu partneriem.

2.7.Drošība

Palielinājies Pašvaldības policijas izsaukumu un reģistrēto pārkāpumu skaits, līdz ar to var secināt, ka tiek pievērsta liela uzmanība kopējai sabiedriskai drošībai novadā un Pašvaldības policija iemantojusi iedzīvotāju uzticību.

2.8.Publiskā telpa

Palielinājies centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas pieslēgumu nodrošinājums novadā, jo pieaugošais iedzīvotāju skaits nosaka nepieciešamību pēc jauniem pieslēgumiem. Projektu finansēšanai bija pieejami Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums, kas nodrošināja finanšu pieejamību projektu realizācijai. Nedaudz palielinājusies centralizētas siltumapgādes pieejamība apdzīvotās vietās – no 68% uz 70%. Nemainīgs palicis apgaismoto ielu īpatsvars un pašvaldības asfaltēto ielu ceļu garums, lai gan ir atjaunots nelielu ielu posmu asfalta segums. Par 3 km pieaudzis gājēju/velobraucēju celiņu kopējais garums.

2.9. Ekonomika

Kopumā 2013.gadā novadā palielinājusies ekonomiskā aktivitāte, par ko liecina pieaugošais ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits un pozitīvās tendences nodarbinātības jomā. Ir būtiski samazinājies bezdarbnieku skaits – no 6,1% uz 5,8%, tai skaitā arī ilgstošo bezdarbnieku skaits, kā rezultātā samazinājies kopējais bezdarba līmenis novadā. Kopējā nodarbinātības situācijā novadā ir sasniegusi līmeni, kad radot jaunas darbavietas, var rasties grūtības atrast piemērotu darbaspēku, īpaši nozarēs, kur nepieciešami strādājošie ar konkrētu izglītību vai darba prasmēm. Par ekonomikas izaugsmi liecina arī pašvaldības budžeta ieņēmumu palielināšanās aizvadītajā gadā.

2.10. Tūrisms

Par pozitīvām tendencēm tūrisma jomā liecina būtiski pieaugošais apmeklētāju skaits tūristu nakšņošanas vietās – no 59706 apmeklētājiem 2012.gadā uz 62305 apmeklētājiem 2013.gadā, lai gan nakšņošanas mītņu skaits ir samazinājies. Līdz ar to var secināt, ka pieaudzis naktsmītņu noslogojums visa gada garumā. Par 2000 palielinājies arī Tūrisma informācijas centra apmeklētāju skaits un sasniedzis 28000 apmeklētājus. Informācija par tūrisma iespējām novadā ir atrodama arī pašvaldības mājas lapā ww.sigulda.lv.

3. Politikas rezultātu rādītāji

Politikas rezultātu rādītāji tiek apkopoti reizi trijos gados, kad tiek apkopoti darbību novērtējuma kvalitatīvie rādītāji. Rādītāji tiek iegūti veicot iedzīvotāju aptauju, un saskaņā ar to, tiek novērtēta pašvaldības administrācijas darbības efektivitāte attīstības programmas īstenošanā.

Iedzīvotāju aptauja tika veikta 2013.gada rudenī.

Pēc iedzīvotāju aptaujā iegūtās informācijas, kopumā iedzīvotāji pašvaldības darbu vērtē pozitīvi. Lielākā daļa jeb 52,56% pašvaldības darbu novērtē labi. Tomēr ir jāmin, ka 2012.gada anketā vairāk iedzīvotāji jeb 65,24% pašvaldības darbu novērtēja labi. Nedaudz vairāk kā trešdaļa pašvaldības darbu vērtē kā „ļoti labi”, iepriekšējā reizē šis skaits bija 16,58%. Tātad kopumā pašvaldības darbu novada iedzīvotāji vērtē augstāk.

No iedzīvotāju anketām kopumā tika saņemti 133 ieteikumi par to, ko iedzīvotāji sagaida no pašvaldības, un sešos gadījumos netika dota atbilde. Visi ieteikumi tika apvienoti 37 pozīcijās. Visbiežāk (13 reizes jeb 9,35%) tika minēti tādi ieteikumi kā „Turpināt iesākto darbu un turpināt to pildīt vēl labāk” un „Sakārtotu infrastruktūru, tai skaitā, ceļus”. Nedaudz mazāk tika minēts ieteikums attīstīt pilsētu un novadu un radīt jaunas darbavietas Siguldā. Šie ieteikumi tika minēti 10 reizes jeb 7,19% anketās. Septiņpadsmit ieteikumi tika minēti vienu reizi.

Ir palielinājies iedzīvotāju skaits, kas savu informētību par pašvaldības darbu vērtē kā ļoti labu. 2013. gada anketā šis skaitlis ir 23,66%, bet pagājušā gada anketā tas bija 10,16%. Vairāk nekā puse jeb 61,29% savu informētību vērtē kā labu. Salīdzinot ar pagājušā gada anketu (56,68%), šis skaitlis ir palielinājies.

Tātad varam secināt, ka iedzīvotāju informētība ir izteikti palielinājusies.

Jautājot, vai iedzīvotāji ir apmierināti ar sociālo pakalpojumu klāstu, 58,06% atbildēja, ka to nav informēti. Tas liecina, ka viņiem un viņu tuvākajiem radiem un paziņām visdrīzāk nav nepieciešami šie pakalpojumi. Tikai nedaudz mazāk par trešdaļu atbildēja, ka ar sociālajiem pakalpojumiem ir apmierināti, kas arī ir reālā šo pakalpojumu saņēmēju daļa.

Runājot par izglītības kvalitātes un pieejamības apmierinātību Siguldas novadā, vairāk par pusi vai gandrīz puse iedzīvotāju ir apmierināti ar pirmskolas, pamatskolas, vispārējās un profesionālās novirzes izglītību. Vismazāk apmierināto ir saistībā ar neformālo un mūža izglītību. Pēdējo faktu var izskaidrot ar to, ka par šīm izglītības iespējām lielākai daļai (virs 62%) nav viedokļa. To var izskaidrot ar faktu, ka lielākā daļa anketas aizpildītāji ir vecumā līdz 35 gadiem.

Lielākā daļa jeb nedaudz vairāk nekā puse no respondentiem ir apmierināti ar Siguldas novada kultūru iestāžu piedāvājumu. Tomēr ir jāmin, ka gandrīz trešdaļa ir nepmierināti ar šo piedāvājumu. Par nepieciešamajiem jaunumiem kultūras namu darbā atbildes sniedza 45 no 93 respondentiem. Astoņi no tiem nesniedza konkrētu atbildi, bet 13 jeb 20,97% uzskata, ka ir nepieciešami vairāk pasākumi. Gandrīz 10% iedzīvotāju uzskata, ka ir nepieciešams uzlabot kultūras namu ēku vai celt jaunu. Pavisam kopā tika sniegti 23 ierosinājumi.

Vairāk nekā puse iedzīvotāju jeb 54,84% ir apmierināti ar sporta aktivitāšu piedāvājumu Siguldas novadā. Liela daļa jeb 22,58% nav apmierināti vai nav viedokļa konkrētajā jautājumā. Gandrīz ceturtdaļa jeb 23,53% (28 respondenti) nesniedza atbildi vai atbildēja, ka par sportu neinteresējas. Starp pārējām anketām tika apkopoti 43 jauninājumi sporta dzīves pilnveidošanai. Lielāko reižu skaitu jeb 21 reizi (17,65%) tika minēta vēlme pēc baseinu, ko varētu arī apvienot ar ideju par Sporta kompleksu ar multifunkcionālām iespējām. Nepieciešamība pēc Sporta kompleksa tika minēta 7 reizes jeb 5,88% gadījumos. Liela daļa jeb 32 no piedāvājumiem tika minēti vienu reizi.

Nedaudz vairāk nekā 59% no Siguldas novada iedzīvotājiem uzskata, ka tūristu skaitu var palielināt un tas ir pat vēlams, lai attīstītu novadu kopumā. Gandrīz trešdaļa uzskata, ka tūristu skaits ir pietiekams, jo, to palielinot būs traucēta iedzīvotāju ikdiens. Šis trešdaļas viedoklis jāņem vērā, plānojot iespējamās tūrisma plūsmas un jaunu tūrisma infrastruktūras objektu izvietojumu.

Runājot par novadu kopumā, gandrīz 55% jeb vairāk nekā puse no respondentiem uzskata, ka ir īpaši jāuzsver jau esošo apdzīvoto vietu nozīmīgums. Turklāt 81,72% uzskata, ka nav nepieciešams veidot jaunas blīvi apdzīvotas teritorijas.

Ir arī jāmin, ka 46,24% uzskata, ka ir nepieciešama lauku teritoriju vienmērīga apdzīvotība. Lielākā daļa jeb 59,14% uzskata Siguldas novadu par sakoptu. Tikai 2,15% procenti neuzskata Siguldas novadu par sakoptu, lai gan vēl 11,83% aicina to sakopt. Gandrīz 27% iedzīvotāji uzskata, ka Siguldas novadā sakopta ir tikai pati pilsēta vai administratīvie centri.

Par drošu Siguldas novadu uzskata 53,76% no iedzīvotājiem. Tomēr ir jāmin, ka pārējie jeb nedaudz vairāk par 46% uztraucas par kāda vai kaut kā drošību. Lielākā daļa no tiem uztraucas par drošību nakts stundās, kad nejūtas droši. Kā arī jāmin, ka 6,45% uztraucas tieši par savu bērnu drošību Siguldas novadā.

Ar veiktās iedzīvotāju aptaujas rezultātiem ir iepazīstināta novada politiskā vadība un administrācija, lai izdarītu secinājumus un pieņemtu lēmumus, kas veicinātu Attīstības programmā izvirzīto mērķu sasniegšanu.

4. Rīcību izpilde

Analizējot Siguldas novada Attīstības programmā 2011. – 2017.gadam iekļautās rīcības, ir secināts, ka uzsāktas darbības visām paredzētajām rīcībām. Dažas no rīcībām ir daļēji vai pilnīgi izpildītas (pielikums Nr.3). Ir uzsāktas vai turpinās rīcības, kur darbībām jānotiek ilgstoši vai pastāvīgi. Nav uzsāktas rīcības, kuru darbību paredzēts nodrošināt ne tikai ar pašvaldības līdzekļiem, bet arī piesaistot līdzekļus no Eiropas Savienības fondu vai citu finansētāju līdzekļus. To uzsākšana paredzēta turpmākajos gados. Par izpildītām var uzskatīt 18 no Rīcības plānā iekļautajām rīcībām.

Ņemot vērā 2014. – 2020.gada plānošanas perioda Eiropas Savienības fondu finansējuma piesaistes prognozes un iedzīvotāju aptaujas rezultātus, ir veiktas izmaiņas Rīcību plānā (pielikums Nr.4), izslēdzot no tā jau izpildītās rīcības, precizējot esošās rīcības un iekļautas jaunas rīcības, nemainot Attīstības programmā izvirzītos mērķus un uzdevumus.

5. Secinājumi

Visas Attīstības programmā paredzētās rīcības ir uzsāktas un rezultatīvie rādītāji, pamatā, uzrāda pozitīvu tendenci.

Rezultatīvie rādītāji liecina, ka plānotie pašvaldības budžeta līdzekļi ir izmantoti racionāli un veicina Attīstības programmā izvirzīto mērķu un uzdevumu sasniegšanu.

Aptaujas rezultātā iegūtā informācija ir iekļauta Uzraudzības ziņojumā un izmantota Rīcības plāna 2014. – 2017.gadam sagatavošanā.

No Rīcības plāna izslēgtas 18 rīcības, kuras uzskatāmas par izpildītām. Pārējās rīcības tiek precizētas un papildinātas, nemainot Attīstības programmā izvirzītos mērķus un uzdevumus.

Rīcību plānā iekļauto darbību nodrošināšanai ir aktualizēts Investīciju plāns (pielikums Nr.5), kurā iekļauti 40 projekti, to atbilstības Attīstības programmas uzdevumiem, rīcībām, finansēšanas avotiem un projekta realizācijas laiks. Ņemot vērā finansējuma piesaistei pieejamos finanšu avotus un pašvaldības plānoto budžetu, Investīciju plāns ir aktualizējams katru gadu.